

מסורת הש"ס

הכל ממירין פרק ראשון תמורה

1

עין משפט
נר מצוה

א מי' פ"א מהל' איסורי
מזבח הל"ו:
ב מי' פ"א מהל' תמורה
הל"ד:
ג מי' פ"א מהל' איסורי
מזבח הל"ב:

תורה אור השלם

1. ומעוף וכתות ונתקן וכו' ולא תקריבו ל' ובארצכם לא יקרא כב כד תעשה:
2. ומיד בן גבר לא תקריבו את אלהים מכל אלה כי יצאו משחתם בהם מום בם לא יצאו לקלם:
3. ושור ושה שרוע וקלות תעשה אתו ולגדר לא ירצה:
ויקרא כב כג

שינויי נוסחאות

[illegible]

וְיִמְדֶּךָ בֶּן נָדָב לֹא תִקְרִיבוּ אֶת אֱלֹהֵי וְאִם לְמַעַן אִישׁ אִישׁ לְרִצּוֹתָיו
 צִנִּי נָח שְׂוֹדֶרֶץ נָדָרִים וְנִדְּוֹת כִּשְׂרָאֵל (חולין דף יג.)
 מִיִּפְּוֹק לִיָּה מֵהָאִי קָרָא דַּמְדְּקָאמֵר לֹא תִקְרִיבוּ אֶת אֱלֹהֵי מִשְׁמַע אֱלֹהֵי
 אֵלֵי אֱתָהּ מִקְרִיב אֲבָל אֱתָהּ מִקְרִיב תַּמִּימִים אֲבָל אִיפְכָא לִיכָא

נמצעית מיד בן נכר נמה לי תיפוק
 ליה מאיש איש דהא אינטריך בן נכר
 להאי דרשא דהכל אה שגא במזבח
 דידהו ולא שגא במזבח דידן (לא)
 (אמרינן) אלא איש איש למה לי
 "וסיריך רבינו שמשון בר אברהם
 דאינטריך להך פלוגמא דרבי יוסי
 הגלילי ורבי עקיבא ליז צפרק ואלו
 מנחות (מנחות עג:) מה תלמוד לומר
 לעולה פרט וימרותיה שרי עקיבא
 אמר עולה אין לי אלא עולה ולא
 שאר קרבנות: **אלא** בתם ונעשה
 בע"ז מום. דאיכא למימר הואיל
 מעיקרא חס הוה סבר אע"פ שפול
 בן מוס אקדישו ואקריבו וכוין
 לטוהלאהקרבא מזינו (למימר) דאסוקי
 אדעתיה דאקדישו וטוהלאהקרבא בעלמא
 מוס מעיקרו ממעי אמו דיקלף בעלמא
 הוא ואיכא למימר דלא אסיק אדעתיה
 דחוי לאקריבא לשון רש"י וטוהלאהקרבא
 להר"ר מר היכי מזינו למימר דלא
 אסיק אדעתיה לאקריבא והלא התרו
 בו לא טוהלאהקרבא בעל מוס למזבח
 והא קבל עליו התראה ואמר על
 מנת כן אני עושה דכלאו הכי לא
 לקי (לכ"נ להר"ם לפרש דלא קאי
 ר"ש בן לקיש אבל תקדישו אלא אבל
 תקטירו ואכל תוריקו וה"פ לא שט
 דעובר אבל תקטירו ואכל תוריקו
 אלא כשהקדישו טוהלאהקרבא בעל מוס
 דכוין דחלה עליו קדוש מוצא קודם
 שהוסיף אסיק אדעתיה דחוי להקרבא
 אבל בעל מוס מעיקרו קודם קדושה
 דיקלף בעלמא הוא דלא תסיק
 אדעתיה דחוי להקרבא ולא לקי:
אפילו אקדיש דמי נסכים דמי.
 מ"א ויהי מקדיש למי
 עולה והא דלאמר לקמן (דף יט:)
 המקדיש נקבה לעולה ימכר ויפלו
 דמיו לעולה כ"ל דלקי וכן הא דתנן
 פרק כ"ד מערימין (לקמן כו:)
 אמר על ההבמה טמאה ועל בעלת
 מוס הרי אלו עולה לא אמר כלום
 הרי אלו לעולה ימכר ויפלו ויצא
 דמיהם עולה כ"רין לומר דלקי מן:

ה' הוויין דאיכא נמי לאו דתמורה אלא מאי בבעל
לקי דיקלא בעלמא הוא אמר ליה דיקלא לאו
הוא בעל מום מעיקרא זילא מילתא כיון דשביק
זומין מיהייב: לישנא אחרינא א"ל אפילו הכי בויא
זנו לא לקי לאפוקי בעל מום כיון דאיכא במינו לקי:
אמור מעמא דבעל מום דלקי משום דבויא
דיש ליה לדמי נסכים נמי לקי תניא כוותיה דרבא
גדבה

קראתם הוה סבר אע"פ שנפל צו מוס אקדישו ואקריבו וכו' ומוס מעיקרא ממעי אמו דיקלל בעלמא הוא יו דאיכא למימר דלא אסיק יו^ו שנסתברה אחד מאבריו: קטוע. שפרסותיו קלוטים: כסוצין וינויגו. שיהא חייב שמוס הקדשה אלא בתמורה לפי שהתמורה חלה על ד אפילו על ידי פדיון אלא הויה כשאר קדשים שקדם הקדשן את בעצבוט ואם המר ימיר וגו' לא והואיל וקדושה גמורה היא לוקה עליה אם אצל הקדש בעל מוס מעיקרא לא אמינא דלייקי דידקלא בעלמא האם א' איחא דעל ידי תמורה ימשתע: שום הוין אלא איחא לאו. דלא ייאללע עליה קדושא מוצה כלל דידקלא בעלמא הוא ולא אקדשיה אלא וכוון דאיכא במינו ראוי איכא בזיון כיוון דשצק מידי דחוי ואקדיש אין במינו ראוי לנסכים ועוד לא דהא לדמי אקדשיה אפי' הכי לקי:

37

להר"ר ר"ם (יעב"ץ) **מ** לא תקדיש (ש"ח) **מא** וכ"ש מקדיש לדמי עולה או לקרבן אחר מינא, ו
 דרבא מיהו אליבא דרבי דאמר בהרצאת גופו לא למי אלא א"ב המדיני

האי צלמא מעיקרא. בעינן תמימין משום דלא ידענא אי האי לשם אי האי מיקבע לשם כ'.^א ל"א והא אין הגורל קובע כ' יוסף הא מני חנן המצרי היא דלא צעי הגרלה דתניא דמו של שער הנעשה צפנים בכוס ומת כלומר

שכבר נשחט ומת שער המשתלח
חזירו מציא שער אחר מן
השוק ומוווו לו ומעמידו אלל הדס
הלהרואות שחזירו הוא ואחר כך משלחו
צבי הגרלה וליכא למפרך
הא דפרצין הלך אינטערקא: קרא:
הא קפירין אימור דשמעם ליה להן דליא
לליה דחויין. ללא יציא שנים אחרים
ויגירל וישחוט האחד לשם והאחר
לעזאזל והראשון שכבר נשחט ידחה
דמו לאיבוד דלית ליה הגרלה
מי שמעט ללא לחלל לעולם יציא
שנים מן השחיבה וירגל ויחוט שיפול

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה כנא וכו' והא
דגרסי' הכא כרעיה נ"צ כן
הגירסא לפני רש"י:
(ט) ד"ה צנמא וכו' המיוחד
להם קס"ד: (א) ד"ה ממקין
וכו' מהלך דתנני עובר וכו'
ויסיון דמציו לאסוקי
אדעתיה דלהקרבא אקדשיה
לקי: (ב) ד"ה כדורין וכו' לא
מקרינו בו"ר מדרשינן:

מוסף רע"י

על בעל מום קבוע. שאם המיר
בבעלת מום צתמימה של הקדש חלה
עליה קדושה חמורה כל כך שאם
יפדה לא תאכל לחולין (לקמן טז:).

שיטה מקובצת

שְׂמַעְתָּ לִּי לְרִצֵּי שְׁמֹעַן כִּי שִׁשְׁמַח
הָיָה דָּהָא בְּמַסְכַּת יוֹמָא (דף סג.)
תִּנְיִן לֵה לְכוּלָּהּ סוּגִיָּא וְלֹא פְרִיטִין
הָסֵם מִיָּד בְּפֶרֶק שְׁנֵי שְׁעִירִי: ע"ז דָּבָא
אֲמַר שְׁוֹסָם כִּי. (והא דגרסינן (הבא)
לעיל) ע"ז דלכרעיה דלראשון הוא ומירורא
(א) ע"ז דלכרעיה כגון שהיה לו [מחלה] בְּחוֹד
בִּימֵי כִּי לִגְאֵי לִיָּה וּשְׁשַׁמְחָה הָיָה לֹא
אִיירי הֵכָּה בְּמַחוּסָר זְמַן כֻּלָּל אֲבָל
בְּמַסְכַּת יוֹמָא (סס) נִכְסֵי כִּי בִּהְיֵא
סוּגִיָּא י"ז [רומיאל] דמחוסר זמן היא
והא לִיכָא לְמִימַר אִם אִינוּ עִינִין
לְבַעַם זְמַן מִתְּחִלָּה עִינִין לְמַחוּסָר זְמַן
דָּהָא נִפְקָא לֵן מַחוּסָר זְמַן שְׁעִירִי
הַמִּשְׁתַּלֵּם מִלָּה דְלִידָךְ קָרָא וּמִיּוֹם
הַשְּׁמִינִי וְהַלֵּאֵה וְגו' [ויקרא כב] מֵהֵכָּה נִפְקָא
בְּמַסְכַּת יוֹמָא אֲמַר: [...] בְּנֵי כִּי נִלְטָווּ
מִלְּהַקְרִיב מִחוּסֵי אֲזִרִים כְּדִלְמַרִּי
בְּפֶרֶק קָמָא דַּע"ז (דף ס:) אֲבָל עַל

רבינו גרשום

אמר מר"ר יוסף ב"ר יהודה אבן
אלין על קבלת חתים ב"ר אורחות
לדקדוקי פשוטתו; חב"י ע"י המזבח
והקולא לדרשטא חתים אלא
מקדוקיבא אהא: וזו יוסף ב"ר יהודה
אמר: אורחותיה אהא. ואלו
לדרשטא חתים ואלו לא תקרא.
מכאן נראה דרשטא דרשים: ואלא אמר
ההוא דקבלת חתים ופסקא ד"ר שמואל
וסבין נא גביר לא תקריב: לא נצטוו
לדקדוקי חתים אלא על חתים אבירים.
וכדכתיב מכל חיל חסילי שר הבית
בביתא משמיה ראשי ישרי
לשלי: מביבובי דרין לבישתא:
ל"איתויהי אורחותיה דרשטא חתים
מכאן נראה דקריב: ויהיה חתים מן
הלא חסור אבן: דק"ל. ע"ד מן
גביר לא תקריב: חתים מן חסור (מכל)
ההוא דקריב חתים ופסקא ד"ר שמואל
וסבין נא גביר לא תקריב: לא נצטוו

תקדישו אלה בכם ועשה צעל מוס
(ש) ותרעלה קרבה מאניו (לנמירמן) לאסוק
אדעמיה (דחין) לאקרביה אלה לדר
פפרסה. ועליהו כמיד לא תקריבו (ו)
צעל מוס קבוע וקדוש קדושה גמור
מומן ל' את משנה לקמן בפרק שני (ש)
המיר והביא בעלת מוס לש' שיקדיש ו
אלה אס' מן הקריבו: נמו וגמרו. מ
ימיר: אלה אס' בצעל מוס מעיקרו. ו
לדמי: לנא צמינו. הראוי למעזה: צמי
מירי לנא חוי: אפי' אקדיש לדמי נס

ידיקלא בעלמא למזבח דלא כלום קאמא דלא היה וחד ליה עשרום לפזחב ואמאי קתי בעל מום תחמא וישמעע נמי בעל מום מעיקרא: א"ל
 "חיי אדם כבודו", שרוע שנתחברב יקר וכלט שרועה קרטרט לש חמור לשו: **שטא א' שניי דלתי כתרמה**. חמור
 נכבשל מום: **הגן חמור במהרה תתהרהר קדושה הלא עליה בנעל מום קבוע**. דמכיל או ימיר אותו טוב רב או ית טובט היינו בעל מום
 כן בשאר קדשים שתרם מום קבוע אדמקריש יוצאין לחולין ליגזו וליעבד ושטא במקריש בעל מום בתהמה קתי בריהא:
 בעל מום מעיקרא קתי דאמאי שניי רבא ומקריש בעל מום לקי אפי' מקריש ליה לזמי נסכים שיבארי מום